Universal Declaration of Human Rights – Chhantyal Language

म्ही हौलाए फिक्ह्यालोजवाँ फुर्जिमतर

क्ह्यारच्हाङ

म्ही जाने भेउनो सतासीमाए सुँइन्हारीवाए इजते नी मनिता लाकै हौलामाए मान्चुर न फिक्ह्यालोरी सुँइखुसो ठिमे नि घादिङए हादार तास्योस,

म्ही हौला नास घ्यालो नी हामान्सोए हर्सोस म्ही कुलाआङए न्हार्योतिङरान चोटलावा घ्याङलेसी क्ह्यारमा तास्यो र मुवा स नी म्ही कुलाआङए म्हीम्ब नी लवजए सुँइखुसो नी न्हीन्खो नी आयाँवगम्स यान लाव्रा सुँइस भोग लासिर लालायाँवा चु फिक्ह्यालोए सिरजन न्ही चेइँम्हीसोरमाए क्याव् च्हाए नासरी फुरसीर तास्योस,

प्हानाला नि थिचिवाए विरूतए भेउनोवन्दा लेसङए उपय रूपरी खल्चवोच्चा लावा म्हीमारा वादे आलावाए लागि थिमोए सासनगम्स म्ही हौलाए न्हासी लासि लावा परिवास नी तास्योस,

भेउनो क्ह्याल्सो गेदुनए म्हीसोरमास प्हाथेपतररी सुइँ याँसिवा म्ही हौलमारी म्हीसोरए इजेत नी मनितारी स्वाइनीमी नी तोइनीमीए मेसोवाने हौलामारी सुँइ विश्वास परमान लास्यो नी त्हान्ना खिन सुँइखुसोरी ह्युल्वोरी गाँरावा ताकै भन त्हान्ना जुनी स्तर फैल्वालावा थोवाँमा कस्सीसिर लागिपरी तास्योस,

सतासी क्ह्याल्सोमास भेउनो क्ह्याल्सो गेदुन मारू सइग्री म्ही हौला नी सुँइ सुँखुसोमाए फिक्ह्यालोजवाँ मनिता पालनए फुर्वा नी सौचार टवासी याँवा सने ताम भिसी तास्योस, नी

चु भिस्यो तामए जना याँवाय लागि चु हौलामा नी सुँइसुखुसोमाए साजे थाइसेसो क्ह्यारलोगीए ताम तास्योस,

प्हाथेसवास

चु म्ही हौलाऐ फिक्ह्यालोजवाँ फुर्जिपतररा भेउनो म्हीसोर नी भेउनो क्ह्याल्सोमास याँस्यो मेसो साजे मापदण्डए रूपारी फुर्वालाम नी चु क्ह्यारए लागि भेउनो म्ही नी घ्युल्बोए भेउनो कुरोस चु फुर्जीपतररा वनकारसिर नी लानलासिर चु तिङरी क्हान्सिर प्हरपिन नी क्हलुङ एगम्स चु हौला नी सुँइखुसोमासनास मानिता नी फुर्वालासिर नी क्ह्याल्सो नी फिरक्ह्याल्सोई ताकै लागै जुक्टीमाए नासगम्स सतासी क्ह्याल्सोमाए सुँइन म्हीसोर न्हारी चु हौला नी सुँइखुसोमाए फिक्ह्यालोजवाँ नी गैरिसिर निचोररी मानिता नी पालन पकानलावा धन्न लावामु ।

धारा १ (धरा मेसो)

भेउनो म्हीमा जर्मिवाढिकिन् सुँइखुसो मनितारी नी हौलारी मेसोवासे ताम् । थोवाँए ज्ञान नी तिङगम्स खासिवा तासिवा ताम् । थोवाँस आलेङसाए सोच क्हासिर सुँइसुइनास गाँरावा तामसुङ लावापरिम् ।

धरा खामी

कुलाआङ, आङ ल्हे, खाम (कै), धरम्, प्होम्पोन्हीतिक, नी मरे म्हीम्बामा क्ह्याल्सोई नी ह्युल्वोक उथन नी जनम नी मरे अम मुवा थाँइ खनइ नी आधारी खनइ नी भाँतिर्यो छुटोवा आलासि भेउनो म्हीमारा चु फुर्जिपतररी मिसवा हौला नी सुइँखुसोए हौला ताम् ।

मरे खनइ नी मुलुकरी नी थुम सुँइखुसो, ठिमो, सुँइसासन हारेवा म्हीसोखुसो सासनए मरे खनए न खन सिमाए अधिनरी मुवा ज्याहिनलाई हसरवा क्ह्यालुङ भिलाई थुमए प्होम्पोन्हीती क्ह्यालोन्हारी नी फिरक्ह्याल्सोई अमए आधारी मरेवाँर नी छुटोवा लावा हारे ।

धरा म्हेला

भेउनो म्हीरा जोवनए सुँइखुसो नी त्हयातोए हौला तावा मु ।

धरा मङ

कोइँमाँरा वाँरा नी कमारा लासि क्हानवा हारे । भेउनो भाँतीर्यो कमारा कमारी थाँइ ब्यापारारा वनलास्सिवा मु ।

धरा छिमा

खन नी म्हीरा घोरिवा (घोरा) घोनान्ला पिनवा नी हाम्हीसोर वेउरा नी ह्याँलो वेउरा नी दन्न लावा हारे ।

धरा हाँजी

थिमोए गम्स स्हयावाखि भेउनो म्हीमारा भ्याँहिनलाई म्हीए रूपरी मनिता याँवा हौला तावा मु ।

धरा फेर

भेउनो म्हीमा थिमोए स्हयावाखी मेसोवाइन नी खनैनी छुटोवा विना थिमोए मेसोवाइन लासी क्हानवाए हौला मु । भेउनो म्हीमारा चु फूर्जीपतरए मिचो लासी लास्यो खन नी भाँतीर्यो छुटोवा विरूत नी छरवा छुटोवाए आङतिङनेर विरूत बरावरी थिमो हौला याँवा मु ।

धरा सामा

भेउनो म्हीरा ठिम ठिमोगम्स पिन्स्यो सुँइ हौलामाए मिचो लावा क्हयारमा विरूत खाम्मवान क्हयाल्सोइ थिमत्हीमगम्स गाँरावा सुविस्ता याँवा हौला तावामु ।

धरा ङीना

सुइराई नी सुँइखुसीण्र्यो क्हयारमा लासी प्हयार्कामास थुनिवारी प्होवा क्हयार नी थुनी थ्हानवा क्हयारमा नी सुँई क्हयालुङगम्स फिरी निकाल्यो लावा हारे ।

धरा सिम्सी

खनइ नी म्हीमारा लगइसिवा खुनी नी थोवाँए हौला नी करतापीए निरोपण लावाखिर खुसोमा नी खाम्मवा थिमत्हिमगम्स तेरचार भाइमनि आलान साजे सवालासी भेउनो हौला याँवा पुरा बरावरीए हौला भेउनो म्हीमारा याँवा मु ।

धरा मेसोलाङ

दन्न कसुर याँसीवा खुनीमुवा भेउनो म्हीमारा थोवाँए सुँइ रछे लागि चाइवा जवाँ प्रत्याभूतिमा याँस्यो साजे सवा नी साजे धास्वाकहेरी थिम अन्सार कुबो परमन आतावसँव आकुबो हिन भिवा हौला याँवा मु ।

कोइक्हयार लावाखी नी आलावाखी क्ह्याल्सोइ नी फिर क्ह्याल्सोइ थिमो न्हारी दन्नए कुसुर आमानिवा छरवा क्हयारए लागि कोही म्हीमारा नी दन्नए कुबो ठर लावा हारे । न च दन्नए कसुर लावा ब्यालार्यो चालुमुवा दन्न भना बरी न दन्न लावा मु ।

धरा खामीलाङ

भेउनो म्हीमाए न्होनोसुसु भान त्हिम नी लेख्योरी सुँइखुसीर्यो नी हाथिमो किचला लावा हारे । न थोवाए इजेतरी नी मनितारी हाथिमो ह्वाइक्हयार न लावा मु । भेउनो म्हीरा खसरवा ह्वाइक्हयार विरूत थिमोए संरक्षण याँवा हौला तावा मु ।

धरा म्हेलालाङ

१. भेउनो म्हीमारा भेउनो क्हयाल्सोए साँधी न्हारी ह्यावाखावा लावा नी सुँइस चिवा क्हयाला रोजिला याँवा सुँइखुसोमा हौला तावा मु ।

२. भेउनो म्ही नी म्हीसारेमारा सुँइ क्ह्यालुङ नी मरे क्ह्यालुङ पिर्लायाँवा नी सुँइ क्हयालुङरी फर्किवा याँवा हौला तावा मु ।

धरा मङलाङ

१. भेउनो म्हीसोरमारा हाथिमो छुटोवो, न्हीन न्हीन्लो आङरोआ वेउरा नी यातनगम्स उम्किवाइ लागि मरे क्हयालुङरी पाउपरोरी ह्यावा नी क्हावा याँवा हौला तावा मु ।

२. आ हा प्होम्पोन्हीती खुनीमा नी भेउनोए क्हयालसोई गेदनए उदीसे नी सारताममाए विरूतए क्हयारगम्स खास रूपरी त्हाँस्यो भरामाए चु हौलाए लाला याँवा हारे ।

धरा छिमालाङ

१. भेउनो म्हीरा क्हल्स्यो हौला तावा मु ।

२. भेउनो म्हीमारा सुइए सुँइखुसोस थोवाए क्हल्स्योगम्स बन लाला याँवा हारे । न क्हल्स्यो फेरिन लावा हौलागम्स बन न लावा मु ।

धरा हाजिलाङ

१. नस योस्यो लोनीमी नी स्वाइनमीरा कुलाआङ, क्हल्स्यो नी धारमए कारणस लगवा खन मी कुरोरी ब्यालासी भन बनइसि चिवा हौला तावा मु । थोवाँरा ब्यालावा ब्यालारी थोवारा ब्यालासी चिसिवा ब्यालारी नी ब्यालासी चिसी नी पिरस्यो नी पारलास्यो ब्यालारी नी भेउनो हौला बरावरी तावा मु ।

२. च्हामुहा म्हीक्यात नी फुल्कोनो थाँइखुसो नी राजीमुवा बेगर ब्यालावा आयावा मु ।

३. भान ह्युल्वोए प्राकृतिक नी सुँइए मौलिक हुत्ता मेसे हिन नी भानस ह्युल्बो नी क्हयाल्सोइगम्स वचउ याँवा मु ।

धरा फेरलाङ

१. भेउनो म्हीमारा सुँइगज्ज नी मरेरू मिलिसिर न्होर थानवा हौला तावा मु ।

२. भेउनो म्हीमारा मरेखुसीस थोवाँए न्होरगम्स बन लावा हारे ।

धरा सामालाङ

भेउनो म्हीमारा म्हीम्ब, गुरी नी धरम्ए सुँइखुसोमाए हौला तावा मु । चु हौलारी सुँइस रोजिसिवा धरम् नी म्हीम्ब फेरिवा सुँइखुसो नी सुँइयन रूपरी नी मरेरू मिलीसिर नी साजे नी सुँइ गज्ज कुङाआँ, ठिमे, क्हेर्तोङ नी क्हलुङरी सुँइ धरम् नी च्हा भिलायाँवा सुँइखुसोमो नी कार्सिवा तावा मु ।

धरा डीनालाङ

भेउनो म्हीमारा म्हीम्ब नी सुङसभिवा सुँइखुसोमोए हौला तावा मु । चु हौला बेगर किचल कारवा सुँइ म्हीम्ब थ्हानावा याँवा सुँइखुसो, साँदीए बनु बेगर खमनी माध्यमगम्स सौंचार नी म्हीम्ब याँवा म्हइवा नी फुरवा लावा सुँइखुसोरू कार्सिवा तावा मु ।

धरा खाजिङ

१. भेउनो म्हीमारा छातीलाई सवालवा गेदुनोलोए हौला तावा मु ।

२. भेउनो म्हीमारा खनै नी गेदुनोरी लागीवा वादे पारिवा हारे ।

धरा मेसोमु

१. भेउनो म्हीमारा सोजै नी सुँखुसोमोगम्स छाँटिसिवा पतेनमा माफत सुँइ क्हयालुङर्यो प्राङसरी भाग क्हावा याँवा हौला मु ।

२. भेउनो म्हीमारा सुँइ क्हयालुङए साजे सेवारी मेसोवासीन हौला याँवा मु ।

३. म्हीसोरए च्हान प्राङसए हौलाए हादर तावा मु । चु च्हा फिक्हयालो जवाँ नी बरावरी भोटेउलागम्स तावा औदीए नी बिगर भाइमानि दामुइगम्स भिवा तावा लावा मु नी इसरवा दामुइ न्होनोसुसु भोतानी नी छरवान सुखुसोमो भोतानी थाल्नीमागम्स च्हिनवा तावा मु ।

धरा खामीमु

भेउनो म्हीमारा ह्युल्बोए मेसो सतासीए हइसतस ह्यूल्बोए त्हेयातो हौला तावा नी क्हयाल्सोइ धन्ना नी फिरक्हयाल्सोइ सइग्माफत नी भेउनो क्हयाल्सोइए गेदुनो नी त्होन्ला थाँइ थोवाए इजेत नी मनिताइ लागि नी थोवाँए नामुए सुँइखुसोमो लुँलाए लागि आलासी आतावा न्होरेकोल ह्युल्बोय नी रि्हतीयमाए हौलामाए याँवाइ लागि हौला तावा मु ।

धरा म्हेलामु

१. भेउनो म्हीरा क्हयार्ए, नोकरीए सुखुसोमी छाँतीसिवाए क्हयारए म्यासो अन्सार अवस्था स्हयासिर क्हयार न्होर विरूतए न्हावा स्हयावाए हौला मु ।

२. भेउनो म्हीसोरमारा खनै नी छुटोवा बिगर भेउनोरा बरावरी क्हयारए लागि भेउनोरा च्हगरन निमेकए हौला मु ।

३. क्हयार लावा भेउनो म्हीमारा सुँइनी सुँइए भानए लागि म्हीमो बेउरा मनिता अनुसारए अवस्थाए त्हाँइवाए थाँइन पकालासिर क्हयारए सुँइभिस्योन्सार अवस्थामाए हौला तावा मु नी हसरवा हौलारा ताताँवा चाइजी भिलान ह्युल्बोय स्हयावायै मरे कुरोगम्स पुरैपिनवा लावा मु ।

४. भेउनो म्हीरा सुँइ रछेए लागि ट्रेड युनियन चोनी लावा नी चरी वाँला याँवा सुँई हौला तावा मु ।

धरा मङमु

भेउनो म्हीमारा थाँवाए क्हयारए धनए नी निमेकए रू फ्रेको नी याँवा नी हौला मु सुस्तिवाइ लागि ।

धरा छिमामु

१. भेउनो म्हीमारा सुँइ नी सुँइए भानए धोए कलेनए लागि अन्नवा चावाकुरोवाँ कोनमा चिवा क्हयालावाँ ओउटोए सुविस्ता नी चाइस्यो ह्युल्बोय सेवामा नी मरेकुरो जिउनीए हौलामा नी क्हयारनत्होरमाए, नावामी, आखाम्मुवामा, राँरी नी ढल्किस्यो नसरी सुँइस आखाम्मुवा ब्यालार्यो जीउ न्हावाइ लागि मरे मेसोमा हारेवारी त्हेयातो याँवा जमै हौला मु ।

२. आमी नी नप्चेमारा भेउनोङ स्यार नी सइग याँवा हौला मु । ब्यातासी नी आतासी याँसिवा भेउनो क्यारातीमास मरेच्हगर न हौला याँवा मु ।

धरा हाजिमु

१. भेउनो म्हीमारा क्हलुङए हौला तावा मु । तइहाइन्लाई नी पइलेवा नी वनर्‌यो क्हलुङ छन्नै याँवा मु । वनर्‌यो क्हलुङ हारेङसे तावा याँवा मु । छार्कु नी इलिमो क्हलुङ भेउनोइ लागि भेउनोस याँला खाम्मवा लावा मु नी तोर क्हलुङ खाङ्‌वाए हादारी भेउनोरा बरावरी रूपरी लावा मु ।

२. म्हीमाए थाँवाए उथानए नी म्हीमाए हौला नी सुँइए सँइुखुसोमानासए मानिता सुदारिवा नास क्हलुङ ह्याव मु । क्हलुङस भेउनो क्हयाल्सो नी कुलाङर्सी, ह्युल्बो नी थरमोए ल्हुङमा अन्तरी साजिवा सइवा ख्योइ फुर्जी लावा नी घाटीनलावा भेउनोइ क्हयाल्सोइ गेदुनए क्हयारमारा वन कारावा मु ।

३. आमी अबौरा सुँइ क्यारातीमारा पिनवा क्हलुङए भाँती छाँटी लावा पुर् हौला मु ।

धरा फेरमु

१. भेउनो म्हीरा ह्युल्बोए रि्हतीय जोवनरी सुँइखुसोमीगम्स भाग क्हावा कला प्रयोगरी लावा नी छार्कोए प्रगति नी चए चलइस्योइ फइता क्हावा हौला तावा मु ।

२. भेउनो म्हीरा सुँइ फ्हुप्पमी तास्यो खनै पनि छार्को, फ्होप्पोवाई नी कलामुवा थुङबागम्स उपतीतावा न्हीती नी भौतिक हितमाए स्हेइक्हेगम्स फइता याँवा हौला तावा मु ।

धरा सामामु

भेउनो म्हीरा चु फुर्जिपतररी मुवा नी लेखिसिवा हौला नि सुखुसोमा पुरारूपस याँन लावा खामवा ह्युल्बो नी फिरक्ह्याल्सोइ थिङमोए हौला मु ।

धरा ङीनामु

१. भेउनो म्हीए ह्युल्बो, हजरी गज्ज थोवाँइए म्हीर्रो सुइखुसो नी पुरा विकास तालाखाम्मु, चए करतापी मु ।

२. सुँइ हौला मी सुँइखुसोमाए कह्यार लावाखी भेउनो म्ही मरेम्हीए हौला नी सुँइखुसोमाए गाँरावा मानिता नी मानलावा क्हावा लावा नी म्हीसोरतोर्नो ह्युल्बोरी इजोङसो, साजे थिङ्‌मो नी मिक्लेन याँवा तावा मेसोवाइ गज्ज इराडाई लागि थिमेस छुटैस्यो बनलोमाए गज्ज ग्यान तावा मु ।

३. भेउनोइ क्हयाल्सो गेदुनए उदिसे नी म्हीम्बमाए आगाँरावा तावा लासि खनै नी अवस्थारी चु हौला नी सुँइखुसोमाए लाला याँवा हारे ।

धरा मोङरी

चु फुर्जीपतररी लेखिसिवा खनै नी हौलामा नासी लावा उदिसेस खनइनी क्ह्यारमा रहुप्न ताला याँवा नी खनै नी क्हयार लाला याँवा हौला खनै न क्हयाल्सो, ल्हुङ नी म्हीरा पिन्ला लावा लासी चु फुर्जिपतररी लेखिसिवा खनै नी तामए ब्याख्या लावा हारे ।

(सिम्सी डिसेम्बर डिनालाङ न्हीयाङरी सामाङखी क्ह्याल्सो गेदुनए प्हाथेसवागम्स मान्ता पिन्स्यो क्हयारसुङ)

Dil Kumari Chhantyal
2070-11-30
2014-03-14
(उपाध्यक्ष)
नेपाल इम्प्रान संघ
केन्द्रीय समिति
डोलमाङ